

Kiertotalouteen liittyvä ohjaus

Päivi Kosunen

JYU.WISDOM

GRADIA

jamk | Jyväskylän
ammattikorkeakoulu

poke
POHJOISEN KESKI-SUOMEN
AMMATTIOPISTO

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Taustaa

- Tämä esitys keskittyy materiaaleihin ja raaka-aineisiin eikä sisällä energiaan ja ilmastopäästöihin liittyvää regulaatiota
- Sääntelyn painopiste siirtynyt jätteistä tuotepolitiikkaan
- Yhteensovittaminen voi olla vaikeaa

Kiertotalouden strateginen ohjelma (2021)

- Kiertotaloudesta luodaan talouden uusi perusta vuoteen 2035 mennessä
- Vähennetään luonnonvarojen käyttöä ja kasvatetaan resurssien tuottavuutta
- 18 toimenpidettä eri ministeriöille 2021-2024

Muovitiekartta Suomelle versio 2.0

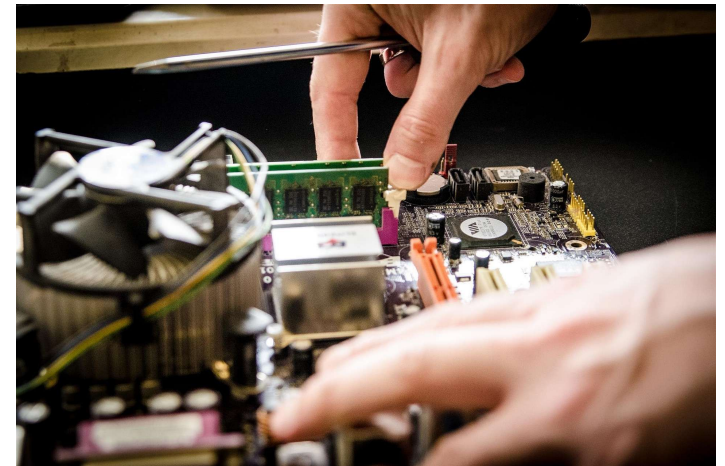
- Vähennetään ympäristön roskaantumista
- Vältetään turhaa kulutusta ja edistetään uudelleenkäyttöä
- Tehostetaan muovin kierrätystä ja muovituotteiden kierrätettävyyttä
- Korvataan fossiilisista raaka-aineista valmistettua neitseellistä muovia

Muita tiekarttoja ja ohjelmia

- Kansallinen ruokahävikkitiekartta 2022
 - Puolitetaan ruokahävikki vuoteen 2030 mennessä
- Kansallinen kemikaaliohjelma 2022-2035
 - Kemikaalien riskienhallinta kiertotaloudessa
- Korjausrakentamisen tiekartta
 - 90 % päästövähennys 2050 (vrt. 2020)
 - tilatehokkuus, energiatehokkuutta parantava kiinteistönpito, energiatehokkuusparannukset sekä vähähiilinen lämmitys
 - Panostus neuvontaan, viestintään ja koulutukseen

Kiertotalous EU:ssa

- Kiertotalouteen liittyvä sääntely kiristyy ja kannusteet lisääntyvät
- Edelläkävijät voivat yrittää hyötyä tilanteesta
- Perässähihtäjät joutuvat sopeutumaan

Kiertotalouden toimintasuunnitelma

- Uusi kiertotalouden toimintasuunnitelma 2020
- Valmistellaan talous vihreään siirtymään, parannetaan kilpailukykyä, suojellaan ympäristöä sekä lisätään kuluttajien oikeuksia
- Kestävät tuotteet, kuluttajien vaikutusmahdollisuudet, vähennetään jätemäärää
- Painopistealat: elektroniikka&ICT, ajoneuvot&akut, pakkaukset, muovit, tekstiilit, rakentaminen&rakennukset, elintarvikkeet

EU:n kiertotalouspaketti 2022

- Ekosuunnitteludirektiivin laajentaminen
- Tekstiilistrategia
 - kestävämpiä, korjattavia, uudelleenkäytettäviä ja kierrätettäviä
- Rakennustuoteasetuksen muutosehdotus
 - Rakennukset ja rakentaminen EU:ssa: 50 % luonnonvaroista, yli 30 % jätteistä, 40 % energiasta
- Kuluttajille lisää tietoa ympäristövaikutuksista ja suojaa viherpesulta

Ekosuunnittelusääntely

- 80 % ympäristövaikutuksista määritellään suunnitteluvaiheessa
- Laki ekologisesta suunnittelusta voimaan 2009
- Energiamerkinnot uudistuivat 2021 (A-G)
- Vuodesta 2019 kiertotalous mukaan
 - Laitteita pystyttävä korjaamaan ja varaosia on oltava saatavilla
 - Ohjelmistoja pystyttävä päivittämään
- Uusi aloite laajentaisi sekä tuoteryhmiä että vaatimuksia lähivuosina

EU tekstiilistrategia (2022)

- Tavoitteena pitkäikäiset, kierrätettävät tekstiilit ja tarjolla hyvin uudelleenkäyttö- ja korjauspalveluita
- Keinoja:
 - Parempi suunnittelu, myymättä jääneiden vaatteiden hävittämiskielto, digitaalinen tuotepassi sekä harhaanjohtavien ympäristöväittäminen kieltäminen, tuottajavastuun laajentaminen

Korjauttamisoikeus, "right to repair"

- Keinoja:
 - Korjauttaminen houkuttelevammaksi
 - Velvollisuus kertoa korjauksesta, huollosta ja päivityksistä
 - Velvoite valmistaa kestävämpiä, helpommin korjattavia tuotteita, joiden osat on mahdollista poistaa ja vaihtaa uusiin
 - Laadukkaamman tiedon tarjoaminen kuluttajille laitteiden korjausmahdollisuuksista
 - Pidemmät takuuajat

Lähteet ja lisätietoa, Kiertotalouteen liittyvä ohjaus

Ympäristöministeriö: [lista jätelaeista ja -asetuksista](#)

Tilastokeskus: [jätetilastot](#)

Keski-Suomen liitto: [Sekajätteen koostumus Keski-Suomessa](#)

Luonnonvarakeskus: [Ruokahävikkitiekartta](#)

Ympäristöministeriö: [Kiertotalous](#) (mm. edistämishjelma, sopimukset)

YM: [Kansallinen kemikaaliohjelma](#)

VN: [Korjausrakentamisen tiekartta](#)

Euroopan komissio: [Uusi kiertotalouden toimintasuunnitelma](#)

Energiavirasto: <https://ekosuunnittelu.info/>

<https://energiamerkinta.fi/>

Energiavirasto: <https://www.motiva.fi/>

EU komissio: [Kiertotalouspaketti 2022](#)

EU komissio: [Korjauttamisoikeus 2023](#)